

„Soča“ izhaja vsak petek in velja
za pošti prejemana ali v Gorici na dom
došljana:

Vse leto f. 4.40
Pol leta „ 2.20
Četrt leta „ 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „po-
laničah“ se plačuje za navadno tristo-
no vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po
8 kr. v tobakarnicah na Starem trgu
in v Nanski ulici in v prodajalnici G.
Likarja v Semeniških ulicah h. št. 10.

Dopisi naj se pošiljajo uradništvu
Via Mercato 12, naročnina pa opravi-
ništvo „Soča“, Via Seminario št. 10.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj
se blagovoljno frankujejo. — Delalec
in drugim nepremišljenim se naročnina
zniža, ako se oglase pri opravištvu.

Razkosavanje kmetij

je nevarno kmetu in državi.

(Konec.)

O tej prevažni zadevi za kmečki stan prinesla je „Soča“ v svoji prvi in drugi letošnji številki govor državnega poslanca dr. Lavoslava Gregorca, kolikor jej je prostor dopuščal. V današnji tretji številki podajemo svojim čitateljem konec onega prezanimivega govora. Narodni zastopnik navajal je h koncu svojega govora postavne in običajne določbe na Ruskem in v Ameriki, po katerih se je ohranil čvrst in krepak kmečki stan, ki vzdržuje državo po svojih pridelkih in posebno še po krvnem davku, v katerem presega vse druge stanovce, če tudi se v navadnem življenju ne poštevata tako, kakor zasluži. Sklep govoru omenjenega državnega poslanca glasi se, kakor sledi.

Navajal sem vse to hoted dokazati, kako more svobodno trgovanje in razkosavanje zemljišč uničevati tudi tako izborne naprave agrarske, kakor so jugoslovanske zadruge. Sedaj želim še navesti ali omeniti še drugo, tudi slavjansko agrarno napravo. To je ruski — Mir. Tukaj družijo se rodbinsko zemljiščno lastništvo v občinskimi. Več rodbin vkupaj stori občino. Kar posedata rodbina okoli svojega dvorca, to je rodbinska last. Kar pa ona v poljedelstvo potrebuje njiv, travnikov, pašnikov, gozdov, to je občinsko ali mirovo ter se ne more ne z dolgovi obložiti, ne razprodati. Car Aleksander II. dovolil je Mir ali občinska posestva razdeliti med posamične rodbine. Toda le malo kmetov se je tega dovoljenja posluževalo. Ogronna večina ruskih kmetov, okoli 50 milijonov, prebiva na svojih rodbinskih in občinskih posestvih varno tako, da jih s teh ne more pregnati noben grajščak, noben upnik, noben oderuh. Naposled omejam še izvirnega načina, po katerem so severni Amerikanci agrarno vprašanje umeli tako ukrenoti, da imajo sedaj krepak kmečki stan srednje velikosti.

Prvi naseljenci angleški osnovali so si v Ameriki ogromna veleposestva. Pristaš demokratov in predsednik Jefferson hotel je ona veleposestva razbiti. Poslužil se je najboljšega sredstva, rimskega prava s svobodnim trgovanjem zemljišč. V 60 letih bilo je delo doganano, veleposestva razrušena. Toda prikazala se je druga nepovoľnost, pritlikasta posestva, zadolženje in ohranjanje po oderuhih. L. 1837. pobegnili je mnogo dolžnikov pred neusmiljenimi upniki v deželo Teksas. Da bi tukaj pred temi varni bili, sklenila je država Teksas zakon, kateri prepoveduje s hišo preskribljeno zemljišče prodati zavoljo dolgov. Dom, donača hiša naj bi ostala rodbini nedotakljiva. To je prvi zakon o kmetijskih domih nerušljivih — Heimstättengesetz. — Kmalu osnuje se agrarna stranka, katera ni mirovala, dokler niso vse zavezne severoameriške države sklenole podobnih zakonov na korist kmetiskim domom. Sedaj imajo že krepak kmečki stan, čegar posestva srednje velikosti merijo 10 do 160 akres, na katerih živi nad 5 milijonov kmetijskih rodbin; teh zemljišč ne smejo razkosavati zaradi dolgov, pa tudi ne prodajati.

Severni Amerikanci so praktični ljudje. Svoje politične svobode strogo varujejo. Toda učenjakov predsodke in prazne besede liberalcev brez pomišljanja takoj zavrnejo, ko izprevidijo, da so pogubne. Jednako bi tudi naj postopali sedaj mi, ko se moremo prepričati, kako svobodno trgovanje zemljišč tudi naš kmečki stan tira v propast. Takaj treba pomagati, to pa hitro, sicer nam kmeta hvalisane liberalne svobode kar uničijo. Sploh pa to ni več vprašanje za domorodca in človekoljuba. Temu glavna skrb sedaj je, kako bi se naj pomagalo? Priznavam in sem tega popolnoma prepričan, da po zgledu slavjanskega mira ali zadruge pri nas postopati ne moremo. Celó slavjansko prebivalstvo v Cislajtauiji žalibog nima več pravega spomina na te naprave. Prikladnejši našim razmeram so zgledi hanoveranskih kmetijskih dvorov in severoameriških kmetijskih domov. In to pot krenil je tudi zakon, o katerem se danes razgovarjamo, ker v § 16. (17) odbija svobodno trgovanje kmetijskih posestev. **Nasprotnikom se ugađa oni paragraf, ter pripo-**

ročajo drugih sredstev kmetom v pomoč, namreč: svobodno novo šolo, denarstvenih zavodov, društva in državno enketo, ki bi naj se preiskavala, je li res, da kmetijski stan propada, zakaj in kako mu pomagati? Več teh sredstev imamo itak že dolgo, novo svobodno šolo že 20 let, mnogo hranilnic in posojilnic, zakon za delovanje v družtvih. Toda kljub temu propada kmetijski stan, gotov dokaz, da ona sredstva niso prava; kmetu je treba izdatnejših, treba ga storiti zmožnega, da se more organizovati sam. Osamljen je preslab boriti se vspešno zoper sile kapitala. Da se trgovanje zemljišč zabranjuje, to je na korist kmeta, njegove rodbine, občine in naroda. Kaj se zgodi, kadar kmet propade? Hudi nastedki ne zadenejo samo njega, ampak tudi njegovo ženo, otroke, vso rodbino. Ako kmet posestvo izgubi vsled svoje lahkomišelnosti, pravljivosti ali kake neareče, trpi tudi njegova rodbina; pahlena je s posestva v žalostno nemanjšvo, občina, dežela pa dobi naposled vse na oskrbovanje.

Po mojem mnenju je torej potrebno kmeta braniti zoper silo kapitala in veleposestva, kar se najlaže dosega, ako se svobodno razkosavanje in razprodavanje zemljišč modro omeji.

Zoper nasvetovano državno enketo pa zelo odločno ugovarjam. Meni je ta državni zbor dovolj — enketa. Sijajnejše ni možno sklicati. Saj vidimo tukaj zbranih kmetov, meščanov, piementitavev, uradnikov, sploh zastopnikov raznavrstnih. Tri leta je odbor pretresaval agrarno vprašanje, podpiran od vlade. Mislim, da nam more zadoščevati toliko preiskovanje.

Sicer pa, kaj bi neki takšna enketa preiskovalna naposled iztaknila? Gotovo le to, kar že itak vemo: kmetu se huda godi, treba mu pomagati. No, sklenimo to in storili bomo najbolje svojo dolžnost! (Dobro, na desni! — Govorniku se od mnogih strani čestita.)

Dopisi.

V Gorici, 16. januarja. — (Barbarstvo.) Dne 12. t. m. prišel je neki ubožec z dežela k nekemu čevljarju v gorenjem delu goriškega mesta. Ko pride skozi duri in se slovenski pokriža ter prosi božjega daru, prime čevljar star čevelj, napolni ga z vodo in oblije ubožega siromaka ter ga zapodi skozi duri med zmirjanjem in kletvino. Taka surovost mora se človeku studiti in čuden pojem dobi se o italijanski izobraženosti, ako ravna italijanski omikanec tako surovo in nespodobno proti slovenskemu ubožčku. Ako bi se še kateri krat kaj takega pripetilo, primorani bomo objaviti ime takega nespodobnež, da bo vedlo naše ljudstvo ogibati se takega človeka in da ne bo nosilo svojih krvavo zasluženih novcev njeni v zasmeh.

Naj mi bodo dovoljeno objaviti še neki dogodek, ki se je pripetil pred nedavnim časom. Neki mladenič šel je po ulici Rabatišči proti kapucinski cerkvi. Ko pride ta mladenič do cerkve in se po svoji kršanski avadi odkrije v pozdrav Najsvetejšemu, ki tam prebiva, stali so tam neki mestni mladeniči in so omenjenega mladeniča napadli s surovimi besedami, katere so za njim izgovarjali in rugali se. Tema golobradnikom bi svetovali, naj bi se rajši kaj družega učili, namesto da tirne ljudi tako surovo napadajo. Kadar pa bo hotel še kateri nebudigatreba naše ljudi poučevati, naj se prej ozre na take malopridneže in potem še le naj nam pove svojo modrost.

Bate, dne 14. januarja 1889. — (P. časi po kamenji. II.) Vsak bralec „Sočinih“ podlistkov o družbi sv. Mohora razume, da oni „ocvirki“, o katerih govori popolno opravičeno g. dopisnik „Z dežele“ od 5. t. m. v 2. št. „Soča“, so namenjeni v prvi vrsti poverjenikom in nabirateljem udov prave družbe sv. Mohora za njih trud in požrtvalnost v tej sveti cerkveni in narodni zadevi. „Soča“ pride v roke tudi manj treznim ljudem, posebno neskoženi-

mladini, ki se s takim „ocvirkom“ obdarovanemu rogà: „Ali jo je dobil pod nos.“ Tako javno osramočenje gotovo boli dotičnika, posebno če mu vest pričuje, da je pošteno storil, kolikor mu je bilo mogoče. — Jaz se imam že drugo leto za tak prav slan in žoltov „ocvirek“ zahvaliti; torej prosim resnici na ljubo nekoliko prostora.

Tukajšnja občina šteje vsled nadškofijskega šematizma ali imenika krajev in oseb za leto 1888 skupaj 918 prebivalcev in ima 30 udov sv. Mohora. G. poročevalec pa trdi resno, da je to le 2¹/₂ % in da je ta občina skoraj najzadnja v dekaniji. In ker vendar še ni najzadnja, pomagati mora preroški duh, da bo saj prihoduje leto gotovo najzadnja. Kakor da bi bilo to kaj Bog si vedi kako strašnega, ko je vendar čisto naravno in redno, da če je ena reč prva, mora biti kaka druga zadnja; pa vendar ne še tako slaba in zaničljiva. Da ne bom dokazoval, da mnogi činitelji odločujejo razmerno število Mohorjevih udov, kakor n. pr. nezmožnost branja pri odraslih, ki razpolagajo z denarom, stanovanje prebivalcev (v trgih, vaseh, seliških itd.), premožnost, poklic, opravilo, itd. naj g. poročevalcu le to na uho povem, da bi ta občina ne imela več kakor 10 udov, ako ne bi bil zalozil nabiratelj za ostale 20 gl. iz svojega žepa. Od kar so došle knjige za l. 1888, dobil je povrnene 4 gl., za darovanih 16 gl. pa je prejel v „Soči“ plačilo svetà.

Ker bi iz omenjenega podlistka marsikdo lahko sklepal, B g si ga vedi kak mlačen, zaspan narodujač in nemaren pospeševalec slavne družbe sv. Mohora je ta nabiratelj njenih udov v občini Bate, ki je zadnja v dekaniji, naj ga reši takega sumničenja v letnikih (koledarjih) družbe sv. Mohora utemeljena zgodovina, ki je po Cicerona „luč resnice.“

Iz prvih letnikov „Slovenskega in šolskega prijatelja“ je razvidno, da sem bil ud te družbe že v prvem njenem začetku l. 1853 kot učenec 3. gimnazijskega razreda, ko še ni bila cerkvena z odpuski obdarovana bratovščina, in potem vedno nepretrgama.

Ko sem l. 1863 stopil v javno življenje, deloval sem vedno po svoji moči za razširjenje te za cerkev in narod prokoristne družbe. — O prihodu v Bate l. 1863 sem dobil tam samo 2 ude, l. 1865 zapustil sem jih 12. Istega leta 1865 sem dobil v Renčah 2 ude in v celaj dekaniji št. Peterski 17. Kot nabiratelj cele te dekanije (pokojni župnik P., ki prej še ud ni bil, je k temu le svoje imé posodil) sem zapustil l. 1868 21 udov v Renčah in 101 v celaj dekaniji. — Otlico zastoj iščeš v družbinem koledarji do l. 1869; a pri mojem odhodu bilo je tam 25 udov l. 1873. — Takrat sem dobil v Bienenbergu 55 udov, a zapustil sem jih l. 1875 skupaj 75. Ko sem prišel isto leto 1875 v Bate, so bili tu le 3 udje, a zadaji koledar jih kaže 10 krat toliko = 30. A vendar bodo imeli po poročevalčevi računici še le po 88 letih 100% (kar je pri njem neovrgljiva verska resnica, katero je sam skoval). Končuje pa svoj duhoviti dovtip z besedami: „Skora v tolikih (88) letih je Noe barko zezidal.“ (Soča št. 47. leta 1887.) Noe je bil toraj „zidar“ bark, kateri „meštir“ je dančanev nepoznan.

A. B.
nabiratelj družbe sv. Mohora.

Od Vipave, dne 14. januarja. — (Razno.) V 7. številki „Sl. Nar.“ od dne 9. t. m. izrazil je g. dopisnik od beneške meje kaj laskavo svoje mnenje o zavezi slovi učiteljskih društev. Izrazil je željo, naj bi zaveza uže skoro začela svoje delovanje. Želji g. Rozinskega pridružujem se tudi jaz, kajti čas bi uže bil, da bi se sklicali odposlanci vseh oglašanih društev učiteljskih ter končno rešili to važno ali nevažno zadevo. Vedeli bi potem, pri čem smo. Čakati do veličih počitnic; je predolgo, — zatorej: „zdramite se, osovratelji!“

Čenjena „Soča“ od 11. t. m. prinesla nam je v dopisu vest, da so se goriške čitalnice društveni branili sprejeti častno mesto predsednika. Žalostna mi majka! Se li bojé naši narodnjaki zameriti se nasprotnikom? Soglasno izvoljeni novi predsednik je

gotovo možak, na katerega smemo biti pozorni, katerih nam povsod trebé, in čitlični zbor bi si bil lahko izvolil takšnega predsednika, a ne boljšega. Menim pa vendar, da je dovolj žalostno za Gorico, ka nima moža, ki bi prevzel predsedstvo čitalnice. Zunanji, oziroma novinci v našem mestu, morajo netiti v srcih domaincev ogenj ljubezni do narodnosti. Je li to znamenje časa, napredka ali nazadovanja! Morda nam bodočnost princeze kaj tolažnejšega.

Kmalu bode čitati po časnikih, kako snujejo razna društva predpriprave za veselice v pustnem času. Pri nas teh ne treba; za to se je potrudil neki Tankredo Fumagalli, ki se klati po okolici od vasi do vasi ter odirja se svojim šatanim (pisano oblečenim) osobjem strmeče poslušalce. Med petimi predstavami navajam ono pantomimsko (se znamenji brez govora): „Trpljenje Jez. Kr.“, „Graf Don Juan“ in „Grofinja Genovefa.“ O izidu predstav ni mi mogoče poročati, kajti udeležil se nisem nobedne. Menim pa, da bi bilo prav, ako bi naši župani ne dovoljevali takim lašenbergem, da dajejo ljudstvu priliko k zapravlivosti. V Gorici ploskajo menda Rossijo, mi pa se zabavljamo pri predstavah Fumagallijevih!

V času, ko to pišem, bijejo mi na uho kosmati akordi godcev. Predstojniki naših občin se niso še uverili, da so plesi neizmerno zlo tako v dušnem, kakor v gmotnem obziru. Koliko pregreh nastane radi plesa, in koliko denarja ne zapravi naša mladina, ki ne zna ceniti „cesarjeva podoba.“ In, nam je uže našel zadnji poboj iz spomina, v sled katerega je moral mladenci iz okolice tako žalostno ločiti se iz sveta?

Morda „pamet pride, ko denar poide.“

N. Mežnarjev.

Politični razgled.

Državni zbor se snide po novejših poročilih 29. t. m. ter ostane skupaj do velike noči; a meseca maja bodo zborovale delegacije. Govori se, da pridejo v pretres le postavni načrti o vojaštvu in o gospodarskih zadevah ter da se letos opusti vse, kar bi moglo duhove dražiti.

Med Avstrijo in Rusijo kažejo se razmere nekoliko prijaznejše nego so bile zadnja leta. Deputacija ruskega polka, ki nosi ime našega presvitlega cesarja, prišla je na Dunaj častitat cesarju k 40. obletnici, odkar nosi to ime, in je bila na Dunaji presrečno sprejeta. Tako so odhkovali na Dunaji tudi hčeri črnogorskega kneza Milico in Stano, ki greste v goste na ruski dvor v Petrograd.

Na Ogerskem so duhovi hudo razdraženi, ker je minister Csaky ukazal, naj se uče mladiki, ki hočejo veljati omikanimi ljudmi in ki hrepene po državnih službah, razen madjarskega govora tudi nemški jezik. Drug povod razburjenosti je nova vojaška postava, ki se zdi Madjarom nevarna ustavi. Minister Tisza zahteva, naj se sprejme načrt postave nepremenjen, kakor v naši zbornici; a zdi se, da madjarski politiki bi radi dobili kako koncesijo za tako glasovanje. V tem se kaže, da so res politiki.

V Milanu bil je te dni shod, ali bolje rečeno, mirovni kongres raznih radikalcev, socialistov, anarhistov, republikanov in irredentovcev. S Francoskega došlo je 8 odposlancev, mej njimi Cluseret, boulangist Susini in štirje mestni odborniki. Ko se je predstavljal Susini, čudil se je radikalec Bonacina, da je Korzičan pristaš Boulangerov. Susini je odvrnil: „Jaz smatram Boulangerja za poštenega. Ako nas bode varal, ga zabodem.“ Opoludne sestavil se je sprevid v gledališče „dal Verme.“ Deset godb sviralo je zapored Marseljžo in Garibaldijevo pesem, klicalo se je: „Živela anarhija!“ Črna zastava Oberdankova pozdravljala se je z izrazi, ki jih ne smemo ponatisniti. V gledališči zbralo se je najodličnejše občinstvo Milansko, mej njim nad 500 gospa! Govorilo se je jako veliko, naposled vsprejel se je dnevni red; da je tripelaljanca (zveza Avstrije, Nemčije in Italije) vedna nevarnost za mir, da treba ustanoviti razsodišče in mejnarodni odbor, ki bo nadzoroval vlade. Zvečer bil je banket, pri katerem se je napivalo še nerešenim italijanskim in francoskim bratom. Iz Nemčije bil je na shodu Liebknecht in neka gospa Schiff, ki je govorila v imenu francoskega, nemškega, španskega in skandinavkega ženstva.

Bismarku pribajajo žalostna poročila iz

vzhodne Afrike, katero so nekateri pruski napeteži imenovali že Deutsch-Afrika (nemška Afrika). Ondašnji domačini ne znajo ceniti evropske kulture ter so pomorili in razpodili mnogo Evropejcev. Vrhu tega zdi se, da je nastal prepir med poveljnikoma nemških in angleških ladij, ki imajo brauiti ondašnje naselnike.

Na Francoskem bodo imeli 27. t. m. v Parizu dopolnilno volitev v državni zbor. Kandidata sta republikanec Jaques in glasoviti Boulanger. Volitev bo jako zanimiva, ker pokaže, kako daleč sega uže Boulangerjev upliv.

V Srbiji se ni še sestavilo novo ministerstvo. V Bulgariji ima Ferdinand Koburški težave z načelniki pravoslavne cerkve.

Domače in razne vesti.

Erjavčeva obletnica vršila se je tudi letos po navadi prejšnjih let. Grob je bil ozaljšan z lepim vencem ter obiskovan od ranjkega prijateljev in znancev. V Škofji Loki v samostanski cerkvi brala se je po ranjkem sv. maša, pri kateri ste bili navzoči njegovi hčerki. Za spomenik umrlemu slovenskemu možu delajo se priprave in se začne koj izvrševati, ko se odobri dotični načrt. Nabrana vsota za spomenik in za ustanovo naložena je pri goriški ljudski posojilnici; obresti oskrbuje svak ranjkega pisatelja, ki je ob enem sodnijsko postavljeni varuh njegovih otrok.

Josip Gorup čitalnici v Gorici. Na goriške čitalnice brzojavno naznanilo blagorodnemu gospodu Josipu Gorupu, da ga je ta, ceneč njegovo delovanje za narodno blaginjo in njegov najnovejši dar za slovensko omiko, imenovala v svojem običnem zboru dne 5. januarja svojim častnim članom, odgovoril je mož sledečim pismom: Veleslavni Čitalnici v Gorici. Hvaležno potrjujem prejem Vašega cenjenega današnjega telegrama, s katerim mi naznanjate, da me je veleslavna Čitalnica goriška imenovala svojim častnim članom. To redko odlikovanje veleslavne Čitalnice goriške, koja zavzima eno prvih in najodličnejših mest med čitalnicami slovenskimi, napolnilo me je s ponosom in hvaležnostjo. Presrečno se zahvaljujem veleslavni Čitalnici na tej skazani časti in visokem odlikovanju ter bilježim z odličnim spoštovanjem udani Josip Gorup l. r. Na Reki 6. januarja 1889.

Pri č. oo. kapucinih v Gorici bodo praznovali zadnji dan tekočega meseca in prve dni februarja slovesno tridnevno v zahvalo, da je bil o. Feliks iz Nicosie, iz reda kapucinskega, prištet blaženim božjim, in v čast temu svetniku. Dne 31. januarja, potem 1., 2. in 3. februarja popoldne ob štirih urah bo italijanska pridiga, potem litanije in blagoslov z Najsvetejšim; zadnji dan dodá se tudi zahvalna pesem. Italijanske govore prevzeli so č. oo. jezuiti. Dne 1., 2. in 3. februarja ob 9. uri zajutra bodo slovenske pridige, katere so prevzeli č. g. špirtival A. Črv, profesor dr. A. Mahnič in vodja monsignor dr. J. Gabrijelčič. Po pridigi bo vse dni slovesna peta maša, in sicer bo služil sveto opravilo dne 2. febr. prečastni gospod prvostolni prošt monsignor Andrej Jordan (še le mogoče), v nedeljo 3. februarja pa vzvišeni gospod knez in nadškof dr. Alojzij Zorn. V petek 1. febr. bo ob 6½ uri zajutra, v soboto 2. febr. in v nedeljo 3. febr. pa po sedmi uri tihá sv. maša z izpostavljenim Najsvetejšim; dne 2. febr. blagoslové se pred to mašo sveče po navadi. Vsi verniki, ki sprejmejo tiste dni sakramenta sv. pokore in sv. R. T. ter obiščejo kapucinsko cerkev in bodo onde molili po namenu rimskega papeža, dobijo popolen odpustek. Kdor pa ne sprejme sv. sakramentov, ampak samo obišče kapucinsko cerkev v navedenih dneh in bo onde molil, dobi odpustek 7 kvadragn (sedem krat 40 dni). Častiti gospodje dušni pastirji v okolici goriški so ujudno naproseni, da bi to slavnost o prvem času naznanili svojim vernim.

Slovensko bralno in podporno društvo v Gorici“ zgubilo je pridnega društvenika Antona Humarja, katerega so preteklo nedeljo 13. t. m. slovesno pogrebili, prepeljavši ga v Solkan. Vso hvale zaslužijo udje tega društva, ki so se udeležili v prav obilnem številu pogreba svojega sodruštvenika. — V nedeljo 27. januarja priredi društvo lepo besedo s pomočjo čitalničnih diletantov in pevcev. Program objavimo prihodnjič; sli društvenike in prijatelje društva opozarjamo že zdaj, da po pripravah, ki se delajo, bo beseda prav lepa in vredna, da se je slavno občinstvo obilno udeleži.

Drobne novice. Dušni pastirji goriškega mesta bodo imeli 24. t. m. prvo pastoralno konferenco v palači prevzvišenega gospoda nadškofa. Za deželo namenjeni ste po dve konferenci na leto, za mesto po več, kakor bodo potrebe nenašale. — Iz uradnega poročila je razvidno, da izpraž-

njeno vikarijo v Trenti oskrbuje začasni kurat v Soči č. g. Franc Kranjc, ono v Orehku pa kurat v Ravni preč. g. Peter Božič. — Imenovana sta nova c. kr. okrajna sodnika in sicer Martin Prinz iz Pazinščine za Pulj ter Henrik Kacafura, rodom Tolminec, za Komen. — Odlikovanca Alojzij Gurrech, postajni načelnik pri južni železnici v Gorici, in Friderik Mosetti g., odpravnik pri istem podjetji in na istem mestu, dobila sta dovoljenje, da smeta sprejeti od kralja Milana in nositi Takova red četrte vrste. — Goriška obrtna in kupčijska zbornica ima zopet svojega predsednika in podpredsednika; potrjena sta Evgen baron Ritter in Janez Paternolli. — V Terzu v Furlaniji, kjer biva radi kolonijalnega sistema največja beda, kjer se popije razmeroma največ zganega strupa, kjer pelagra najhuje razsaja, odkoder se je izselilo že vse, kar je moglo, kjer so ostali le še tisti, ki ne morejo oditi, sezidali so na državne stroške javno peč, v kateri se bo kruh pek, da se prežene pelagra in da se sploh ljudstvu pomore. Začetek pečenja bil je jako slovesen v navzočnosti zastopnika deželne vlade tržaške, okrajnega glavarja, deželnega goriškega glavarja in drugih dostojanstvenikov. Najprej bila je slovesna maša, potem nagovori, slednjič se je med 50 revežev razdelil kruh, ki se je prvi spekel v novi peči. Pri slavnosti nazivalo se je burno presvitlemu cesarju; h koncu sledil je dostojen obed za došlo gospodo.

„Freccia“, katero nismo radi imenovali, dokler je živela, ker se je držala v svoji pisavi jako nizko pri tleh, tako da se ni mogla vedno blata ogibati, zaspala je spanje pravičnih in sicer, kakor pravijo, radi pomanjkanja dušne podpore. To se zdi skoro verjetno. A enako verjetno je, da gmotne tvarine, n. pr. črnila, jej ni primanjkovalo in da je morda še zapustila kaj takoga blaga svojim častiteljem. Ker torej ni bilo več mogoče, da bi se s črnilom na papirji Slovenci dalje mazali, izmislil si je neki veleum, da bi se morda najbolj v „Frecciam“ smielu porabilo ostalo črnilo, ako bi se treščilo ob zidove goriške slovenske čitalnice. Rečeno, storjeno; in zdaj se vidi na ulični steni čitalnični dva velika črna madeža, ki pričata omiko in oliko nekaterih križečih kulturnoancev.

Srečke na obroke ponujata po deželi dva agenta, ki se posebno k častiti duhovščini radi zatekta. Nekaterim je znano, kar je pisal v tej zadevi časnik „Correspondenzblatt f. d. kath. Clerus“ v svoji prvi letošnji številki pod naslovom: „Der kleine Capitalist“, da človek so s takimi srečkami lahko zapelejo, in so agenta odgnali. Svoje čitatelje opozarjamo, naj ne kupujejo takih srečk, ako jim ni popolnoma znano tako opravilo, ker v denarnih zadevah prinese včasih majhen pogrešek veliko škodo, ki se ne dá več popraviti. Previdnosti treba posebno tedaj, ko nam kdo ponuja gotovo srečo, ter pomisliti: Ako je sreča tako gotova, zakaj jo prodaja, zakaj je ne obdrži za se?

Čitalnica v Kojskem imela je v dan 13. januarja t. l. svoj letni občni zbor. Pri volitvi so bili izvoljeni: Tomažič Štefan predsednikom; Fran Pahor podpredsednikom; v odbor pa: č. g. Pavlič Gotard, kapelan; Čenčič Davorin, učitelj v Vedrijanu; Kumar Karol, c. kr. poštar; Kumar Vid, farni organist; Vendermin Josip, posestnik; Zuljan Josip in Zuljan Fran. Mesto veselje se bodo prirejali redni poučni govori, kateri obročé gotovo veliko dobrega. Bog daj moč in sreča junaska nas ne zapusi!

Vabilo. Prihodnjo nedeljo 20. t. m. po popoldanski službi božji ob 3 urah bode v sobani pevakega in bralnega društva v Orléah občni zbor, h kateremu vabi najljubneje vse društvenike. Odbor.

Iz Amerike došlo je 227 ljudij, ki so bili odšli meseca oktobra preteklega leta v Brazilijo, kjer se jim je tako hudo godilo, da niso mogli vztrajati. Do Genove pripeljal jih je angleški parnik, iz Genove do Gorice in Trata vozili so se po železnici ter veliko trpeli. V Tratu sprejel jih je magistratov zastopnik ter poskrbel jim za silo hrano in streho. Izseljevanje v Brazilijo je nevarno, ker tam potrebujejo samo težakov, katere izmolzejo do bele kosti. Srečnejši so oni, ki se izseljujejo v Argentinsko ljudovlado, ker tam potrebujejo kmete in rokodelce (mizarje, kjučarje, kovače itd.), katere dobro plačujejo in katerim dajejo priliko, da si pridobé svoje posestvo in svoj dom. Torej nikar ne v Brazilijo; če kdo meni, da mora odpotovati, naj se obrne taji v republiko Argentinsko, kjer je naseljenih mnogo Italijanov.

Za kozami ali runjami umrl je č. g. Marjašč, upravitelj župnije pri Sv. Duhu na Dolenskem. Nekaj dni prej umrl je za isto boleznijo č. g. K. Demšar, kaplan pri Sv. Križi pri Kostanjvici. Ko je bil v najhuji vročini, odprl je okna in se prehladil. Tudi č. g. kaplan v Podmelci na Tolminskem obolel je bil za isto boleznijo, katero je bil dobil pri bolnikih, a okreval je že precej dobro. Na Dolenskem v okrajni krškem širijo se koza prav močno; na Tolminskem pa niso prekoračile prvotnih mej in

trdnega in vstrajnega med malimi narodi. Boljše poti se hoče držati „Slovenski Svet“, ako mu bude možno izhajati. Zato prosimo, da bi podvzali oglašiti se oni, ki nas hočejo podpirati.

Vienac, leposlovan list zabavi i pouci sa slikami, izlazi u Zagrebu svake subote na dva arka. Godišnja cijena 6 for., poštom i domaćim u kuću 7 for. Broj prvi obsega: Staroj godini na raskršću a novoj za osvjetlo. Spievao Jvan Lepušić. — Gjurgijica Agićeva. Pripovieda Ksaver Sandor-Gjalaki. — U samoci Spievao Jovo Dragic. — Sljepi muzikanta. Psiholoska studija od Vladimira Korolenka. S ruskoga prevao Nik A. — Cvjetanja. Francuzki napisala Augustus Craven. — Djevojački rat. Staročeska priča iz Jletopisa Dalimilova. — Listak K slikam (Ksaver Sandor-Gjalaki; Otmica). Književnost. Umjetnost. Svaštice. Književni natjecaji. (Otmica v Gnojgori, slika Jaroslava Cermaka, zavzema dve strani.)

RAZGLAS.

Dne 24. januarja t. l. bode v občinskem uradu v Nabrežini od 10-12. ure predpoldne javna dražba za oddajo izdelovanja novega tlaka v tukajšnji cerkvi. Ključna cena znaša 1100 gld. Podjetnik mora položiti 10% varščine. — Pogoji in načrt so vsakemu v pregled v vikarijskem uradu.

CERKVENO OSKRBNISTVO V NABREŽINI,
dne 14. januarja 1889.

Razglas.

Dne 6. februarja t. l. bode v poslopji Antona Lenarčič-a v Potočah pri Rebku od 10. — 12. ure predpoldne javna dražba za oddajo popravljenja zvonika pri farni cerkvi v Kamnjah. Ključna cena znaša 1100 gld. Pogoji in načrti so v občinskem uradu v Kamnjah vsakemu na ogled.

Županstvo Kamnje dne 12. prosinca 1889.

Valič, župan.

Na znanje.

Podpisani, bivši gostilničar pri Kateriniju, naznanjam slavnemu občinstvu, da imam zdaj svojo krčmo pri živinskem trgu k „LEPEMU SVETU“ („al Monte bello“), ter se priporočam tudi za nadaljnjo obiskovanje svojim gostom.

Gorica, 15. januarja 1889.

Tomaž Kranjec.

NAZNANJAM,

da smodnika ne prodajam več pri Novem mostu, ampak na starem Senskem trgu ali pa v ulici Giardino št. 12.

V GORICI, 10. januarja 1889.

BOLKO.

Gospoda **G. PICCOLI-JU**, lekarju pri Angeln v Ljubljani.

Sprejmite izraz moje najiskrenejše zahvale za Vašo esenco, katere me je spravila skoraj na kraj groba. Strašne bolečine sem tipl v želodcu brez vsakega upa na olajšitev. Vedno hušje bolezn pridrži se še zlatenica. Ali jaz in mnogo mojih tovaršev došlo je zopet popolno zdravlje, in to le po Vašej nedosegljivi „Piccolijevej Esenci“, za kojoj smo: Vam do smrti hvaležni.

Josip Tomažič,
c. kr. orožniški vodnik v Pulji.

Oznanilo.

Uljudno podpisana naznanja slavnemu občinstvu, da je po smrti zvojeja soproga gospoda Franca Kramerschitza prevzela v svoje oskrbovanje gostilno „Kogerski kroni“ v Gorici, ter se priporoča slavnemu občinstvu, zahvaljujoč se za dosedanje zaupanje in obiskovanje, da bi tudi dalje mnogoštevilno zahajalo v to gostilno, katero bo podpisana preskrbovala vedno z najboljšo pijačo in hrano ter s točno postrežbo po najnižjih cenah.

V Gorici, 22. decembra 1888.

Ana vdova Kramerschitz.

10 LET!

PO ZIMI!

vedno se obnese Gaertnerjev voščilo francosko hitro in svetlo voščilo, s katerim se dob, ne da bi trebalo

krtačiti, v 1 minuti ko svetlo svetlobo obvalo, katorega svetloba se tudi v moči ne zgubi in ne obliči.

ki dela gubav nepromodno in drži več dni. Vse mu blagu z usnja dajo svetlobo, podobno liku, in je naredi kot novo. „Edini“ od c. k. poskuševališča za usnjato obrt preiskovani in usnja neškodljivi izdelok, uveden v c. k. vojski, in odobren uže 6 let. Pošilja se: 2 steklenici 1 gl. 30 kr.; 6 steklenic 3 gl.; — 2 steklenic 4 gl. 80 kr. prosto poštine.

Važno za c. k. vojsko in p. n. konjarje

je Gaertnerjevo patentirano svetlo voščilo (Fettglanzschwärze), nepresegljivo voščilo za konjsko oprav in za jermenje pri orožji. Mast, črnilo in srednje svetlo v enem. Podaje vsem stvarim z usnja močno črno bojo in podvoji njih vztrajnost, ker obstoji samo iz razne masti, ne poblede v nikakem vremenu in je treba roč le oiniti, ko se umaže. Čeno, ker z njim so lahko varči; zato priporočeno pri izdelovanji vsem čevljarjem in jermenarjem. Neobhodno potrebno večjim voznikom, graščinam, tramvajem itd. za konjsko c-pravo; izvrstno za gozdarje, oskrbnike, železniške uradnike, hribolazce itd., ker čevlji z njim povišeni, nikakor ne pustijo vode skozi, ne pobledejo in vztrajajo v vsakem vremenu. Stane 1 kilo 1 gl. 50 kr. Če naročiš 4 kite, dobiš poštine prosto. Za razprodajalce tudi v zabojih v lesenih škatlah in takih iz kositra.

Opomin. Obe reči ste le tedaj pravi, če stoj na zavitihi moja tvrčka. Zaloge pri vseh boljših kupcih in trgovcih z usjem in z obuvalom, v Gorici pri Emiliju Gentile, gosposke ulice. Razpošilja vsak dan kemična tovarna Richard Gaertner, prot. tvrčka in c. k. zalagatelj vojske, na Dunaji; pisarnica in zaloga: I. Giselastrasse 4. Navod o rabi in dopisi v vseh čeželnih jeziki.

D.r VALENTINA ZARNIKA

ZBRANI SPISI.

I. ZVEZEK:

PRİPOVEDNI SPISI.

UREDIL IVAN ŽELEZNIKAR

Vsebina: Životopis dr. Valentina Zarnika. — Ura bje, človeka pa ni! — Maščevanje usode. — Razni spisi: Iz državne zbornice. — Pisma slovenskega turistu.

Knjižica je jako elegantno, po najnovejšem uzorci in res krasno vezana. Utisnena je na sprednji strani podoba dr. Zarnikova v zlatu in pridejan tudi njegov lastnoroden podpis. — Cena knjižice je 1 gld., s pošto 5 kr. več. — Dobiš je v „NARODNI TISKARNI“ v Ljubljani.

BOŽIČNO DARILO.

Narodna Knjižnica. I. zvezek.

POBRATIMI

Roman Spisal dr. J. Vošnjak. Elegantno vezan 1 gld. 20 kr. Dobiva se v Ljubljani v „Narponi tiskarni“, v Gorici pri knjigotročih.

MARIJACELJSKE KAPLJICE

so izvrstno zdravilo za vse želodčne bolezni; nepresegljivo zdravilo so ob slabej elasti do jedi, slabem vzduhu, napenjanji, kislem žrdgovanju, zvijanju po trebuhu, prehlajenji želodca, zgagi, nabiranji skamenelca, za odpravo preobilne žlame, bledice, gnjusi in rigajša, glavobola od želodca, želodčevega krča, je proti otrjenju in zagati, preobjedi in prenapitji, glistam, boleznji na vranici, jetrah in zlati žli.

Cena male steklenice z naznanilom vporabe je 40, večje pa 70 kr. Osrednja razpošiljavnica je v Kromerizah.

Marijaceljske kapljice niso skrivano zdravilo. Njih sostanski deli so naznanjeni na listku o njih vporabi.

Prave Marijaceljske kapljice se doho skorej v vseh lekarnah v ovitku s rudočo znamko zgorne podobe zalepljenem.

V Gorici jih imajo lekarna Gironcoli, Cristofolotti, Kürner in Pontoni; v Sežani pa Philip Ritschel.

SVILOREJSKI ZAVOD SUSANI

v ALBIATE (Brianza).

Obstoji 26 let.

Kralj lombardijski zavod je odličil to podjetje z največim Brambilla-vim darilom, na Tuinški razstavi uzorec je prejel diplom, na Dunaji „svetinjo za napredek“, tri zlate svetinje na okrajnih razstavah milanske kmetijske družbe, v Reggio Emilia l. 1876, v Kremoni l. 1888 itd.

vun konkurza na milanski razstavi.

Posebna reje. Mikroskopično odbiranje, pravilno prezimovanje. — Seme se ohranjuje po posebnem sistemu s pomočjo pivil-hladilnic.

Virginij Mengotti

V a Morelli, št. 6 v Gorici.

Glavni zastopnik za pokneženo grofijo goriško in gradiško in za Istro.

CENIK

prihodnji reji za vsako ončo po 30 gramov.

Svilodno seme, celično odbrano.

Rumeno čisto . . . f. 7.—

Križano belo-rumeno f. 7.—

Zeleno japonsko . . . f. 6.50

Belo japonsko . . . f. 7.50

Sklepajo se pogodbe tudi za petinko pridelka. Za velike naročbe sklepajo se posebne pogodbe.

ZA KOSARNO ŠT. 9.

K lepemu čevlju.

(Alla bella Scarpa).

Zaloga izdelanih obuval vsake vrste; došlo nam mnogo plesnih čevljev za gospe, kakor tudi salonskih čevljev Molier; najnovejše iznajdbe za gospode. Tekočine, ki dajo obuvaju lepoto, kakor hitro voščilo, Sopotol, lik, kapljice itd. po 40 kr. steklenica.

Samo pri „Lepem čevlju“ za Kosarno št. 9.

G. & M. COCIANCIG.